

Številka: U-I-479/22-31

Datum: 20. 02. 2023

**PRITRDILNO LOČENO MNENJE SODNIKA
DR. DR. KLEMNA JAKLIČA
K SKLEPU ŠT. U-I-479/22 Z DNE 16. 2. 2023**

ZAČASNO ZADRŽANJE NOVEGA ZAKONA O RTV

Po ustaljeni doktrini Ustavno sodišče pri odločanju o začasnem zadržanju tehta med (1) škodljivimi posledicami, ki bi nastale, če zakona, ki bi bil kasneje spoznan za protiustavnega, sodišče ne bi zadržalo (protiustavna izguba mandatov, ki jih brez posegov v druge pravice kasneje ne bi bilo mogoče več vrniti), in (2) škodljivimi posledicami, ki bi nastale, če bi prišlo do zadržanja novega zakona (zatrjevano nadaljevanje politične podreditve javne RTV), ki pa bi bil kasneje spoznan za ustavnoskladnega.

Glasoval sem za zadržanje novega zakona, ker je v ustavnopravnem pomenu gornje tehtanje v resnici logično preprosto in enostavno. Za razliko morda od dnevopolitičnega tehtanja iz vzporedne realnosti razgretega javnega diskurza.

Na eni strani tehtnice imamo objektivno dejstvo predčasne izgube mandatov brez možnosti učinkovitega posamičnega pravnega varstva. Če bi bil tak poseg novega zakona kasneje spoznan za protiustavnega (kar bomo presojali ob vsebinski, meritorni presoji, ne pri začasnem zadržanju, kjer to predpostavimo), bi to nesporno predstavljalo ustavnopravno škodo. Ta je, po tem, ko so enkrat na ta mesta po novem zakonu imenovani drugi, težko, če sploh, popravljiva.

Na drugi strani tehtnice pa imamo trditev, da bo z zadržanjem domnevno ustavno skladnega novega zakona nastala škoda zaradi nadaljevanja zatrjevane politizacije javne RTV na podlagi starega zakona, po katerem je večino v programski svet RTV imenoval Državni zbor. Težava na tej strani tehtnice je v tem, da je v tej fazi življenja novega zakona nemogoče izkazati, da bo ta do večje mere kot stari zakon preprečil

domnevno politizacijo javne RTV. Sam koncept imenovanja Programskega sveta RTV, ki je pri novem zakonu drugačen kot pri starem (poenostavljeno povedano, tu civilnodružbene organizacije povečini same izberejo člane novega programskega sveta), sam po sebi seveda še ne predstavlja depolitizacije javne RTV. Tako iz primerjalne teorije in prakse kot tudi iz domačih izkušenj izhaja, da je tak sistem nemalokrat vodil prav v stanje intenzivne, celo perverzne politizacije javnih medijev. Politično podrejanje javnih medijev je še toliko nevarnejše prav takrat, ko poteka pod krinko civilne družbe, ko politika, ki skrivoma kadruje prek civilne družbe, za svoje podrejanje javnih medijev ne odgovarja niti na volitvah. Ne koncept sam, zgolj čas lahko torej pokaže, kako bi takšen koncept ponovno deloval (kot je nekoč ponesrečeno že) v trenutnem slovenskem okolju, ali bi privedel do manj ali več političnega podrejanja javnega medija, kot ga zagovorniki novega zakona pripisujejo staremu zakonu. Tega zgolj s sklicevanjem na novi koncept imenovanja kot tak, ne da bi ocenjevali dejansko bodoče življenje takšnega »novega« koncepta v letih morebitne bodoče prakse, preprosto ni mogoče vedeti. S tem pa odprava zatrjevane domnevne škode (zatrjevane trenutne večje stopnje politizacije) ni objektivno izkazana in v tej fazi že po naravi stvari sploh ne more biti objektivno izkazana.

Za razliko od začetne strani tehtnice, kjer je objektivno izkazana škoda predčasnih posegov v mandate, če bi bil kasneje novi zakon spoznan za protiuustavnega, na drugi strani tehtnice ustavnopravna škoda (stopnja zatrjevane politizacije RTV), ki bi bila večja od stopnje politizacije v življenju pod novim zakonom, torej (še) ni objektivno izkazana. Ustavno sodišče pa lahko sodi zgolj in samo glede na objektivno izkazana dejstva. Subjektivni občutki in odprte špekulacije, kako naj bi neki novi koncept imenovanja kot tak deloval v prihodnje, so zgolj to: zaenkrat še ne izkazane subjektivne špekulacije, morda celo politično motivirani stereotipi. Njihovih zaključkov brez opazovanja dejanskega življenja novega koncepta imenovanja v praksi kar tako vnaprej ni mogoče niti potrditi niti ovreči.

Ker je na eni strani tehtnice objektivno izkazana škoda (predčasni odvzem mandatov brez možnosti pravnega sredstva), na drugi pa odvrnitve večje škode vsaj v tej fazi življenja novega zakona (še) ni mogoče objektivno izkazati, je po ustavni doktrini edino mogoče iztehtati v korist zavarovanja mandatov, kar pomeni novi zakon začasno zadržati.

Dr. Dr. Klemen Jaklič
(Oxford ZK, Harvard ZDA)
Sodnik